

4.4. El sector primari

El sector primari (agricultura, ramaderia i explotació dels boscos) té un pes poc important en el conjunt de l'economia del municipi de Blanes tot i que és destacable en quant a superfície. Dels 17,9 km² que té el terme municipal de Blanes, el 14% correspon a superfície agrícola segons dades de l'any 2005. L'activitat agrícola perd importància progressivament a mesura que l'activitat econòmica general s'ha anat decantant cap a la indústria, primer, i cap al turisme i els serveis, ja més recentment. D'aquesta manera, el sector primari ocupava el 3,4% de la població activa el 2001, quan el 1991 ocupava un 4,4% (Taula 1). Amb tot, la taxa d'ocupació del sector primari és superior al promig català.

Taula 1. Ocupació en el sector primari (%)

Àmbit	1991	1996	2001
Blanes	4,4	3,8	3,4
La Selva	5,7	4,0	3,4
Catalunya	3,7	3,2	2,5

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya. 2006.

4.4.1. L'agricultura

L'agricultura és una activitat poc important a Blanes en quant a pes específic dins l'economia del municipi, malgrat que l'ocupació territorial és notable. La localitat es situa en una àrea on els municipis costaners han experimentat una forta expansió turística sobreposada a una tradició industrial que, en el cas de Blanes, girava a l'entorn d'una sola empresa, la S.A.F.A. (Societat Anònima de Fibres Artificials). Aquesta realitat, gens favorable per a l'agricultura, es veu agreujada per la forta pressió urbana que s'exerceix sobre les zones agrícoles que encara resten. I és que, sens dubte, els municipis que conformen la conca baixa de la Tordera, com la comarca del Maresme, constitueixen una de les zones més poblades de tot Catalunya. Així, el creixement urbanístic de la conca baixa de la Tordera implica un empobriment dels sistemes naturals i agrícoles. En aquest darrer cas, s'ha de destacar que el creixement urbà s'ha dirigit cap a les terres més fèrtils i productives, és a dir, que ha afectat directament a l'activitat hortícola de la zona. A més, especialment a Blanes, la progressiva implantació de la segona residència ha suposat la pèrdua continuada de camps de cultiu i boscos.

L'activitat industrial pot produir efectes molt greus sobre la superfície agrícola immediata, com per exemple: la contaminació de les aigües subterrànies, la pol·lució atmosfèrica sobre els cultius més sensibles, l'exhauriment de pous i la intrusió d'aigua marina (com a resultat de les extraccions abusives). En aquest últim aspecte val la pena recordar que les concessions d'extracció de pous per a us agrícola i industrial són molt similars a Blanes i que les majors extraccions es destinen a l'abastament d'aigua potable.

En darrer terme, la creació de noves vies de comunicació porta com a resultat la fragmentació de moltes explotacions agrícoles, la degradació del paisatge i, sobretot, dona peu a incrementar la pressió urbanística sobre uns espais que, ja de per sí, resten en perill continu. En aquest sentit, no s'ha de deixar de considerar que Blanes s'emmarca dins d'una contrada pròspera en tots els sentits, on l'activitat agrícola està en característiques geogràfiques i climàtiques, per tal d'obtenir els màxims rendiments. L'alt

nivell de tecnificació de tots els cultius incrementa, si més no, el valor general de l'activitat.

Malgrat les diferents activitats que exerceixen una pressió sobre l'activitat agrícola, en els darrers anys la superfície, bàsicament els cultius de regadiu, s'ha incrementat de forma destacable (Taula 2). Al 1999, hi havia 48 explotacions agrícoles a Blanes bona part de les quals de dimensions reduïdes.

Taula 2. Distribució de la superfície agrícola útil (SAU) a Blanes. Anys 1982, 1989, 1999 i 2005

Hectàrees	1982	1989	1999	2005
Cultius de secà	132	44	64	45
Cultius de regadiu	203	154	154	205
Total	335	198	218	250

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. 2006.

• Sistema agrícola

El ràpid creixement econòmic i demogràfic de les darreres dècades està produint canvis importants en l'organització territorial del municipi de Blanes. Aquests han estat especialment importants en el cas de l'agricultura, que s'ha anat transformant en el que s'anomena "agricultura periurbana", és a dir, en una activitat totalment subordinada al context socioeconòmic proper.

El sistema agrícola de Blanes s'ha d'emmarcar dins d'una àrea agrícola molt més extensa i que comprendria la franja litoral del Maresme (sobretot Maresme Nord) i alguns dels municipis de l'anomenada conca baixa de la Tordera. En aquest reduït terme municipal, però, és possible distingir tres zones hortícoles diferents:

- L'àrea allargassada entorn al delta de la Tordera, interrompuda per les vies de comunicació. Es tracta de la zona hortícola per excel·lència i, gràcies al Canal de Gelpí, amb bones possibilitats de rec.
- La zona entre la carretera a Malgrat, la carretera d'Accés a la Costa Brava i la via del tren. És considerada la millor terra per l'horta, però l'expansió dels polígons industrials i comercials l'ha reduït.
- La part interior del municipi, entre diferents barris residencials i alguna que altra urbanització. Agrícolament disposa de pocs recursos freàtics, però a la vegada és l'àmbit que està més desenvolupat quant als hivernacles. Així mateix, s'hi poden trobar algunes plantacions d'arbres fruiters.

• Principals cultius

La major part de les terres de conreu de Blanes es dediquen a hortalisses, així com als conreus farratgers, herbacis i llenyosos (**iError! No se encuentra el origen de la referencia.**). Com a dada d'interès cal destacar que dins el municipi no existeix cap productor d'agricultura ecològica.

Taula 3. Distribució general de la SAU a Blanes. 1999

Conreu	Secà	Regadiu	Total
CEREAL GRA	36	30	66
Ordi	3	3	6
Civada	33	26	59
Melca	1	0	1
LLEGUMINOSES	0	0	0
CONREUS HERBACIS	25	0	25
Patates	25	0	25
CONREUS FARRATGERS	9	15	24
Farratges verds	9	14	23
Alfals	0	1	1
HORTALISSES	1	66	67
CONREUS LLENYOSOS	11	12	23
Fruiters de clima temperat	0	12	12
Fruiters de fruit sec	3	0	3
Vinya	8	0	8
TOTAL	82	123	205

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya. 2006.

Quant a la producció d'hortalisses, les més significatives a l'estiu són els tomàquets, els enciams, les patates, les mongetes, els pebrots i les carbasses; respecte a l'horta d'hivern cal destacar la col, la coliflor, les bledes i l'api. La comercialització d'aquests productes és molt variada i rep fortes oscil·lacions degut a la demanda dels consumidors i a les fluctuacions dels seus preus.

L'explotació forestal de Blanes no té un pes econòmic significatiu. El municipi compta amb 166 ha de superfície forestal que es gestionen a través de 30 explotacions. El municipi no disposa de cap àrea forestal inclosa en el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN).

4.4.2. La ramaderia

La pràctica de la ramaderia a Blanes és poc destacable. Així, en els darrers 20 anys, s'ha observat la reducció dràstica de la cabana ramadera del municipi.

Així, mentre que a l'any 1982, a Blanes hi havia 32 explotacions, amb una cabana ramadera de 613 URP; a l'any 99 aquesta xifra s'havia reduït a 9 explotacions -dues eren d'origen familiar- i una cabana de 186 URP; i al 2005 el nombre s'ha vist reduït fins a 6 explotacions.

4.4.3. La pesca

El port de Blanes és un port esportiu i pesquer, i és gestionat directament per Ports de la Generalitat de Catalunya. Aproximadament té 8 metres de bocana i 6,5 més d'avantport (**iError! No se encuentra el origen de la referencia..**).

Taula 4. Característiques del port de Blanes

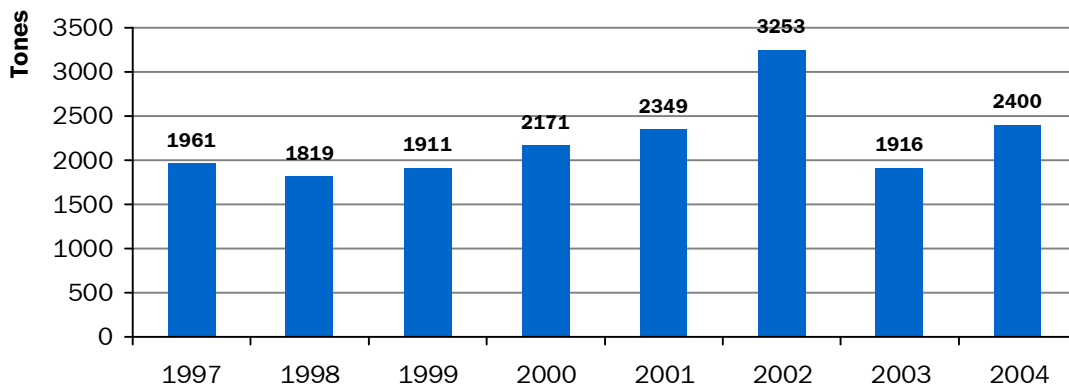
Descripció	Característiques
Capacitat d'emmagatzematge de gel	457 m ³
Nre. d'edificis portuaris	1
Nre. d'embarcacions	68 de pesca i 672 d'esbarjo
Superfície Llotja	991 m ²
Superfície casetes per a la pesca	1.104 m ²
Superfície assecadors per a les xarxes	7.605 m ²

Font: Departament de Política Territorial i Obres Públiques. 2006

Pel que fa a la quantitat de pesca desembarcada en els darrers anys, s'observa un augment progressiu de les captures entre els anys 1998 i 2001 i un fort augment a l'any 2002 (del 38,5% en relació al 2001), i a partir d'aquell moment i fins l'actualitat, s'ha vist fortament minvat, tot i que en el 2004 s'ha recuperat notablement (**iError! No se encuentra el origen de la referencia..**). La major part de les pesques corresponen a peixos (95% del total), mentre que els crustacis (4,3%) i els mol·luscs (0,7%) esdevenen una fracció minoritària del total de captures.

Figura 1. Captures del port de Blanes

Font: Departament de Ramaderia, Agricultura i Pesca. 2006

En relació a les espècies que s'han pescat en major quantitat en el port de Blanes hi observem la sardina, el seitó, el sonso i el sorell. A nivell d'ingressos, les espècies que més han contribuït en termes econòmics han estat la gamba rosada, el seitó, la sardina, l'escamarlà i el lluç (veure **iError! No se encuentra el origen de la referencia.** i **iError! No se encuentra el origen de la referencia.**).

Taula 5. Quantitats pescades per espècie al port de Blanes (2004)

Espècie	Quantitat (kg)
Sardina	448.073,00
Seitó	398.978,80
Sonso	193.461,70
Sorell	136.055,90
Bis	95.516,40
Verat	86.528,60
Tonyina	77.128,40
Bonítol	64.043,87
Lluç	63.943,80
Boga	57.019,00
Maire	54.085,30
Gamba rosada	45.987,00
Sorell fumat	45.534,90
Diversos osteictis	43.844,85
Sabre	38.215,00
Pop blanc	36.535,50
Bròtola de fang	29.048,00

Font: Departament de Política Territorial i Obres Públiques. 2006

Taula 6. Ingressos obtinguts per espècie al port de Blanes (2004)

Espècie	Ingressos (euros)
Gamba rosada	1.954.955,14
Seitó	1.329.669,97
Sardina	599.834,07
Escamarlà	586.675,93
Lluç	563.421,90
Tonyina	413.462,93
Calamar	304.682,48
Bonítol	261.949,57
Pagell	256.202,96
Sonso	226.425,79
Sorell	222.290,19
Diversos osteictis	207.123,94
Emperador	190.688,42
Maire	153.181,70
Rap vermell	148.761,62
Círvia	141.286,41
Besuc de la piga	139.052,66

Font: Departament de Política Territorial i Obres Públiques. 2006

Blanes, amb 2.400 tones l'any 2004, és el vuitè port pesquer en nombre de captures a Catalunya, i ocupa el sisè lloc en ingressos derivats de l'activitat pesquera, amb un total de 9,9 milions d'euros.

Cal fer referència a un debat que ja fa temps que ressona en el municipi de Blanes, l'ampliació del port pesquer i esportiu. Des de la Confraria de Pescadors es creu que aquest és un projecte prioritari per a un sector que, tot i la seva importància en el context català, cada vegada resta més marginat i aïllat dins l'economia blanenca. De l'altra banda, hi ha sectors que consideren que la inversió és massa important per als beneficis que se'n podrien extreure, i els sectors que consideren que els impactes ambientals que l'ampliació comportaria no són admissibles.

Recentment, l'equip de govern ha aprovat el pla especial del port, que regula els espais que hi pot haver al port. El pla preveu fer una ampliació de caràcter mitjà valorada en 26 milions d'euros. L'objectiu ha de ser crear més amarradors i generar espai per a una zona lúdica, aparcaments i emmagatzematge. El futur port també ha de resoldre les dificultats que tenen avui les barques per fer operacions de varada i ha d'incloure la remodelació del moll pesquer. L'informe ambiental que acompanya el pla sosté que l'ampliació no tindrà conseqüències a la platja, però no tracta com es resoldrà el trànsit en el cul-de-sac que és avui el port ni valora l'estabilitat de la muntanya de Sant Joan, que, segons un estudi fet el 1999, podria esllavissar-se.

Finalment, destacar que Blanes disposa d'una piscifactoria localitzada a la Cala Sant Francesc que va entrar en funcionament a principis dels anys noranta. Des dels seus inicis la piscifactoria va ser gestionada per l'empresa Blanes Peix SA, empresa pertanyent a Corelsa, empresa gallega líder a Espanya i Europa en el sector de l'aqüicultura. La Confraria de pescadors de Blanes també va participar en el projecte. La producció aqüícola s'inicià l'any 1993 i va anar creixent fins arribar a les 100 tones l'any 1997. Cal destacar que la majoria de treballadors de la piscifactoria formaven part de la Confraria, fins que l'any 2001 va abandonar la seva participació en el projecte.

Actualment la piscifactoria es troba desmantellada a causa de la inviabilitat econòmica del projecte. Des de l'àrea tècnica de medi ambient de l'Ajuntament de Blanes no es té constància de l'existència de la piscifactoria, amb la qual cosa es desconeix si a nivell ambiental la piscifactoria podria haver causat un impacte ambiental negatiu a les comunitats bentòniques a causa del seu abandonament.

Des de finals del 2004 la Confraria de pescadors de Blanes juntament amb 4 confraries gironines (Sant Feliu de Guíxols, l'Escala, Palamós i Llançà) van associar-se sota el nom de Giropesca amb l'objectiu de millorar la comercialització del peix, configurant una associació pionera a Catalunya i a l'Estat espanyol. El principal objectiu de l'associació Giropesca és unificar de manera virtual la venda de peix per reforçar la marca i la qualitat del que es pesca a la zona, i bàsicament pretén dur a terme diversos projectes per adaptar-se a la demanda del mercat.